

Staar je niet blind op de hoge prijzen van innovatieve geneesmiddelen

Posted on 17 mei 2025 by Wim Groot

Is president Trump een socialist? Afgelopen maandag tekende hij een decreet waarbij een maximum wordt gesteld aan de prijs van dure innovatieve geneesmiddelen in de VS. Op zijn sociale mediakanaal TruthSocial schreef Trump 'het MEEST BEVOORRECHTE NATIEBELEID te zullen invoeren waarbij de Verenigde Staten dezelfde prijs zullen betalen als het land dat de laagste prijs ter wereld betaalt'.

In normale tijden zouden rechtse Reublikeinen een maatregel waarbij de overheid regels oplegt aan de geneesmiddelenindustrie een onaanvaardbare stap in de richting van een 'socialistisch zorgstelsel' noemen. De aversie tegen overheidsbemoeienis met de zorg gaat ver in rechtse kringen in de VS. De invloedrijke econoom Milton Friedman pleitte er zelfs ooit voor om de Food and Drug Administration, die toezicht houdt op de werkzaamheid en veiligheid van geneesmiddelen, af te schaffen omdat de regels van deze organisatie de concurrentie, winstgevendheid en het aantal nieuwe geneesmiddelen dat op de markt komt, belemmeren. Dat patiënten zouden kunnen overlijden doordat er dan

geen controle meer is op de schadelijkheid van geneesmiddelen, nam hij daarbij op de koop toe.

Europa betaalt te weinig voor innovatieve geneesmiddelen

Trump is geen socialist. Hij heeft het decreet vooral getekend omdat het aanpakken van de hoge prijzen van geneesmiddelen en de farmaceutische industrie populair is onder Amerikaanse burgers. Het is niet voor het eerst dat Trump maximumprijzen voor dure geneesmiddelen wil invoeren. Tijdens zijn vorige regeerperiode trachtte hij dit eveneens te doen, maar toen werd hij door de rechter terugggefloten. Ook nu is het twijfelachtig of dit decreet, zonder steun van het Amerikaanse Congres, voor de rechter standhoudt. De farmaceutische industrie zal er ongetwijfeld alles aan doen om het plan te laten sneuvelen.

Trump vindt niet alleen dat Amerikanen te veel betalen voor nieuwe dure geneesmiddelen maar ook dat Europese landen, die veelal maximumprijzen hebben, te weinig betalen. En daar heeft hij gelijk in. De prijzen voor innovatieve geneesmiddelen zijn in de VS gemiddeld meer dan vier keer zo hoog als in andere rijke westerse landen. De VS draaien zo op voor het overgrote deel van de kosten van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen en de winstgevendheid van farmaceutische bedrijven. Dat is niet alles. De Amerikaanse overheid besteedt ook bijna drie keer zo veel geld aan subsidies voor onderzoek naar nieuwe geneesmiddelen als Europa. Net als bij defensie parasiteert Europa als het om innovatieve geneesmiddelen gaat op de VS. Het is terecht dat Trump, die toch al niet veel sympathie heeft voor Europa, daar een einde aan wil maken.

Hoewel Europa profiteert van de geneesmiddelen die met Amerikaans geld worden ontwikkeld, vinden ook hier veel mensen dat we te veel betalen. De Nederlandse stichting Farma ter Verantwoording (FtV) is daarom een rechtzaak begonnen tegen het Amerikaanse farmaceutische bedrijf AbbVie. Volgens FtV heeft AbbVie in Nederland een buitensporige winst van 1 miljard euro gemaakt op het psoriasis- en reumamedicijn Humira.

FtV komt tot deze berekening door van de 2,1 miljard euro die AbbVie tussen 2004 en 2028 heeft verdiend met Humira, de kosten van onderzoek en ontwikkeling (11% van de omzet), de productie- en distributiekosten (eveneens 11%) en een redelijke

winst van 29% van de omzet af te trekken. De resterende 1 miljard euro is volgens FtV buitensporige winst en die wil de stichting via de rechter terugvorderen.

Wie niet wil betalen, krijgt het geneesmiddel niet

De berekeningen van FtV zijn gebaseerd op cijfers die AbbVie heeft aangeleverd tijdens een hoorzitting in het Amerikaanse Congres. Het zijn dus Amerikaanse cijfers en daar zijn de geneesmiddelenprijzen gemiddeld vier keer hoger dan bij ons. Als Nederland net zo veel zou bijdragen aan de kosten van onderzoek en ontwikkeling en aan de productie- en distributiekosten als de VS, dan zou je de bovenstaande percentages dus met vier moeten vermenigvuldigen. Als je dat doet, blijft er van de buitensporige winst niets meer over.

Als de rechter de claim van FtV toewijst, zal dat schadelijk zijn voor de volksgezondheid. De eis van FtV komt er op neer dat de maximumprijs voor geneesmiddelen omlaag gaat en de maximumprijzen zijn in Nederland, vergeleken met de VS en andere Europese landen, al vrij laag. Amerikaanse farmaceutische bedrijven zullen dan besluiten nieuwe geneesmiddelen niet meer op de Nederlandse markt te brengen. Niet alleen valt er dan weinig meer op verdienen, ze zullen ook vrezen dat andere landen dezelfde lage prijzen zullen eisen als hier in Nederland. Om prijsverlagingen in andere landen te voorkomen zullen ze het product waar ze in ons land toch al weinig winst op maken hier niet op de markt te brengen. Met alle gevolgen voor de behandeling en de gezondheid van patiënten.

Hoge prijzen zijn risicopremie

Als de Nederlandse rechter AbbVie dwingt geld terug te betalen, zou Donald Trump Nederland nog een rekening kunnen sturen voor alle kosten van onderzoek en ontwikkeling die de Amerikaanse belastingbetalers voor dit medicijn hebben gemaakt.

De hoge prijzen voor innovatieve geneesmiddelen zijn deels ook een risicopremie. De onzekerheid over hoe succesvol het product zal zijn op de markt is groot. Neem het afslankmiddel Wegovy, ook wel bekend onder de naam waaronder het wordt verkocht als diabetesmedicijn, Ozempic. Daar heeft de Deense fabrikant Novo Nordisk een paar jaar flink winst op gemaakt.

Sinds kort is er echter Zepbound van concurrent Eli Lilly. Zepbound werkt beter dan Wegovy: patiënten die Wegovy gebruiken vallen gemiddeld 14% af, voor Zepbound is dat 20%. Het gevolg is dat meer mensen Zepbound gaan gebruiken, terwijl de omzet van Wegovy is gedaald. Door deze omzet- en winstdaling is de aandelenkoers van Novo Nordisk sinds begin 2024 met een derde gedaald. Als een concurrerend product op de markt komt, kan dat dramatische gevolgen hebben voor de verkoop van een geneesmiddel. Fabrikanten willen daarom zo snel mogelijk zo veel mogelijk verdienen.

Geneesmiddelen vormen slechts klein deel van totale zorguitgaven

De uitgaven aan geneesmiddelen nemen al jaren minder toe dan de totale zorgkosten. De uitgaven aan geneesmiddelen zijn ook maar een betrekkelijk klein deel van de totale zorguitgaven. Minder dan tien procent van de totale zorguitgaven in Nederland zijn voor geneesmiddelen. De gezondheidsbaten van geneesmiddelen zijn een veelvoud daarvan. De uitgaven aan geneesmiddelen in Nederland zijn ook nog eens bijna de laagste in Europa. We moeten ons daarom niet blindstaren op de hoge prijzen van innovatieve geneesmiddelen.

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee? Kijk [**HIER**](#).
Hartelijk dank!